Gemeente Bergen op Zoom

RVB21-0091

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Voorkeursvariant netversterking Bergen op Zoom - Schouwen Duiveland - Tholen
Nummer voorstel	:	RVB21-0091
Datum voorstel	:	14 december 2021
Portefeuillehouder(s)	:	De heer B. Jacobs
Contactpersoon	:	De heer B.J.M. Verdonschot
Afdeling	:	R&E/Wonen & Leven
Contactpersoon Email	:	b.verdonschot@bergenopzoom.nl
Contactpersoon Telefoon	:	0164-277491
Programmanummer en -naam	:	4. Woon- en leefomgeving (fysiek domein)

Voorstel:

1. BOZ-1 te kiezen als voorkeurslocatie voor het nieuwe 380/150/20kV hoogspanningsstation in de gemeente Bergen op Zoom
2. TenneT dringend te verzoeken om in het vervolgtraject nadrukkelijk aandacht te besteden aan het landschappelijk inpassen van het station en aan het optimaliseren van de bovengrondse aansluiting van het station op de 380kV hoogspanningsverbinding met als doel om het aantal mastposities terug te brengen
3. Kennisnemen van de voorkeur om het 150kV hoogspanningsstation in de gemeente Schouwen Duiveland te realiseren op locatie SD-1
4. Kennisnemen dat tracévariant Zuid-Midden de enige optie is die beide voorkeurlocaties met elkaar kan verbinden
5. Het Rijk verzoeken om de rijkscoördinatieregeling buiten toepassing te verklaren en het bevoegd gezag aan de raad van de gemeente Bergen op Zoom over te dragen.

Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☑	☐
Financiële consequenties	☐	☑
Gevolgen voor de schuldenlast	☐	☑
Inspraakverordening van toepassing	☐	☑

Communicatieparagraaf:

TenneT heeft gedurende het proces de omwonenden en belanghebbenden steeds geïnformeerd over de gang van zaken via een nieuwsbrief (email) en de projectwebsite. Voor de aanvang van de omgevingsdialoog heeft TenneT in een breed gebied brieven verzonden (zie bijlage 2) om de omwonenden te informeren over het project en om hen uit te nodigen deel te nemen aan de dialoog. Op 8 april 17 mei en 14 juni zijn door TenneT werkateliers gehouden waar geïnteresseerden aan mee konden doen. Het doel van de ateliers was om zoveel mogelijk informatie uit het gebied op te halen over de mogelijke zoeklocaties en om deze een plek te geven in het projectboek. Naast de ateliers konden reacties en/of vragen ook binnenkomen via de website, de projectatlas (een digitale kaart van het gebied met de zoeklocaties erop) of via email en telefoon. Op 22 juni heeft TenneT een inloopspreekuur gehouden in de Wittehorst. Op 1 juli was er een extra informatiebijeenkomst over geluid en electromagnetische velden, waarbij, aan geïnteresseerden, uitleg door experts werd gegeven. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een omgevingsbeeld dat is verwoord in het projectboek deel 2 onder paragraaf 3.3 (Bijlage 3). Het verloop van het proces staat beschreven in het projectboek deel 1 vanaf pagina 32 “Samen aan de slag” (Bijlage 3).

Het onderwerp is in meerdere artikelen aan bod gekomen in de krant. Daarnaast heeft de Dorpsraad Halsteren op 28 oktober over het onderwerp vergaderd. Mede naar aanleiding hiervan zijn wij op uitnodiging van de Dorpsraad op gebiedsbezoek geweest. Wij hebben omwonenden op 14 september binnen hetzelfde brede verspreidingsgebied per brief geïnformeerd over de stand van zaken van het proces.

Door het uitvoerige communicatieproces dat is gevoerd, heeft eenieder de gelegenheid gehad om er kennis van te nemen en om een bijdrage te leveren als men dat wilde. Gezien de hoeveelheid aan reacties en de betrokkenheid van de deelnemers aan de werkateliers is er een goede omgevingsdialoog gevoerd.

Nadat er een keuze is gemaakt voor een locatie, zal TenneT de omgevingsdialoog vervolgen. Hierbij komen vooral de landschappelijke inpassing van het station en de mastposities aan bod. Hierbij wordt aan TenneT het dringende verzoek gedaan om het station zo goed als mogelijk landschappelijk in te passen, conform de wensen van de omgeving. Hetzelfde geldt voor het bovengrondse tracé van het station naar de 380kV verbinding. Alles moet erop gericht zijn om het tracé zodanig te optimaliseren dat het aantal mastposities kan worden verminderd.

Samenvatting:

De energietransitie is in volle gang. De uitwerking van de Regionale Energie Strategie (RES) vraagt om een infrastructuur die op orde en robuust is en die de stijgende vraag naar elektriciteit aan kan. Daarom is door TenneT het project Netversterking Schouwen-Duiveland, Tholen en omgeving Bergen op Zoom opgezet. Voor Bergen op Zoom betekent dit een nieuw 380/150/20kV hoogspanningsstation in de Auvergnepolder met een aansluiting op de bestaande 380kV hoogspanningsverbinding. TenneT heeft een omgevingsdialoog gevoerd met omwonenden en belanghebbenden waarbij meerdere zoeklocaties aan de orde zijn gekomen. Hier zijn vijf mogelijke locaties naar voren gekomen. Hier is later een zesde locatie aan toegevoegd. De zes locaties zijn nader onderzocht op haalbaarheid. Het onderzoek is samen met de resultaten van de omgevingsdialoog door TenneT gepresenteerd in het projectboek en een addendum hierop. In het projectboek wordt geen keuze voor een locatie gemaakt. Er is objectief naar alle locaties gekeken.

Om te komen tot een keuze zijn vervolgens de locaties op basis van een ruimtelijk kader beoordeeld. Hierbij scoren de twee noordelijke locaties BOZ-1 en 2 het beste. De zuidelijke locaties BOZ-4 en 5 vallen overtuigend af. Ook locatie BOZ-3 valt na het meewegen van het omgevingsbeeld af. Locatie BOZ-6, De Ster van

Lepelstraat, is in alle opzichten de mindere van de andere vijf locaties. Daarnaast overschrijdt de locatie de maximale kabellengte van 30km naar voorkeurslocatie SD-1 op Schouwen-Duiveland.

Locatie BOZ-1 en 2 scoren gelijkwaardig. Beide locaties liggen op grote afstand van bestaande woningen en de steilhang (kenmerkende hoogteverschil van de Brabantse Wal). Als er vervolgens op detailniveau naar de locaties wordt gekeken, is locatie BOZ-1 beter bereikbaar voor toekomstige aansluitingen en is er meer ruimte beschikbaar om het station in te passen. De bestaande kavelstructuren blijven hier behouden. Locatie BOZ-2 ligt meer beschut/afgeschermd in de omgeving. Het gevolg is echter ook dat er beperkte ruimte beschikbaar is en dat er in het noorden onbruikbare rest gronden overblijven. De bestaande kavelstructuren gaan hierdoor verloren. Door de aanwezigheid van het Lange Water is het hier lastig om aansluitingen te realiseren. Dit leidt ertoe dat BOZ-1 de betere keuze is en de voorkeur heeft als vestigingslocatie voor het nieuwe hoogspanningsstation.

Bijlagen:

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
1	Zoekgebied met zoeklocaties	Bijgevoegd
2	Verspreidingsgebied brieven TenneT en Gemeente Bergen op Zoom	Bijgevoegd
3	Projectboek: - Deel 1: Introductie en toelichting - omgevingsproces - Deel 2: Locatie- en haalbaarheidsstudies - Deel 3: Bijlagenboek - Deel 4: Addendum projectboek: Ster van Lepelstraat	Bijgevoegd
4	Notitie: voorkeurslocatie zoekgebied Bergen op Zoom	Bijgevoegd
5	Notitie: voorkeurstracé	Bijgevoegd
6	Brief Gemeente Tholen - I21-112513	Bijgevoegd
7	Scoringstabellen ruimtelijk afwegingskader: - 01 - onderscheidende factoren - 02 - voor omgevingsbeeld - 03 – na omgevingsbeeld	Bijgevoegd
8	Brief TenneT aan college inzake urgentie - I21-124230	Bijgevoegd

Gemeente Bergen op Zoom

RVB21-0091

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	:	3 februari 2022
Nummer	:	RVB21-0091
Onderwerp	:	Voorkeursvariant netversterking Bergen op Zoom - Schouwen Duiveland

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. BOZ-1 te kiezen als voorkeurslocatie voor het nieuwe 380/150/20kV hoogspanningsstation in de gemeente Bergen op Zoom
2. TenneT dringend te verzoeken om in het vervolgtraject nadrukkelijk aandacht te besteden aan het landschappelijk inpassen van het station en aan het optimaliseren van de bovengrondse aansluiting van het station op de 380kV hoogspanningsverbinding met als doel om het aantal mastposities terug te brengen
3. Kennisnemen van de voorkeur om het 150kV hoogspanningsstation in de gemeente Schouwen Duiveland te realiseren op locatie SD-1
4. Kennisnemen dat tracévariant Zuid-Midden de enige optie is die beide voorkeurlocaties met elkaar kan verbinden
5. Het Rijk verzoeken om de rijkscoördinatieregeling buiten toepassing te verklaren en het bevoegd gezag aan de raad van de gemeente Bergen op Zoom over te dragen.

Inleiding

De energietransitie is in volle gang. U heeft ten behoeve hiervan op 25 maart 2021 (RVB21-0001) de Regionale Energie Strategie (RES) vastgesteld. De uitwerking van de RES vraagt om een infrastructuur die op orde en robuust is en die de stijgende vraag naar elektriciteit aan kan. Nieuwe duurzame projecten moeten aangesloten kunnen worden op het net. De electrificatie van de industrie moet worden gefaciliteerd. Enduris (februari 2019) en Enexis (februari 2020) hebben TenneT gevraagd het net te versterken om deze stijgende vraag aan te kunnen. Daarom is door TenneT het project Netversterking Schouwen-Duiveland, Tholen en omgeving Bergen op Zoom opgezet. Dit omvangrijke project in twee provincies bestaat uit de meerdere onderdelen. Dit raadsvoorstel gaat over de totale oplossing (voorkeursvariant) waarbij de nadruk zal liggen op de locatiekeuze voor een nieuw 380kV hoogspanningsstation in de gemeente Bergen op Zoom. Naar verwachting zal de naam van het nieuwe station hoogspanningsstation Halsteren worden. Wij zullen wanneer wij verwijzen naar het nieuwe station die naam aanhouden om verwarring met het huidige station Bergen op Zoom te voorkomen.

Omvang project
1. 150kV hoogspanningsstation in de gemeente Schouwen-Duiveland (TenneT en Enduris)
2. 380/150/20kV hoogspanningsstation Halsteren in de gemeente Bergen op Zoom.(TenneT en Enexis)
3. Ondergrondse 150kV verbinding van het nieuwe hoogspanningsstation op Schouwen-Duiveland naar het nieuwe hoogspanningsstation Halsteren in Bergen op Zoom. (TenneT)
4. De aansluiting van het nieuwe station op de bestaande 380kV hoogspanningsverbinding die door de Auvergnepolder loopt. De aansluiting bestaat uit twee bovengrondse 380kV verbindingen namelijk een “heen” en een “terug” lijn. (TenneT)
5. Landschappelijke inpassing hoogspanningsstation Schouwen –Duiveland en hoogspanningsstation Halsteren (werksessies en realisatie) (TenneT)

Geen onderdeel van het project maar hiermee wel verbonden, zijn:
6. Ondergrondse middenspanningskabels van hoogspanningsstation Halsteren naar verschillende locaties om klanten aan te sluiten. (Enexis)
7. Een nieuw 150kV station in de gemeente Tholen
8. Ondergrondse 150kV verbinding van het nieuwe station Halsteren naar een nieuw 150kV station in Tholen (Enduris)

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

West Brabant
In West-Brabant slibt het regionale elektriciteitsnet dicht. Het bestaande 150 kV-onderstation in Bergen op Zoom is volledig bezet en kan fysiek niet verder worden uitgebreid. Het petrochemische bedrijf Sabic wil zijn eigen productieproces elektrificeren, waardoor de belastingvraag van Sabic toeneemt tot 300 MW. Deze belastingvraag kan nu niet worden gefaciliteerd. Ook bedrijven die zonnepanelen op dak willen plaatsen, dreigen niet te kunnen worden aangesloten op station Bergen op Zoom.

De RES West-Brabant voorziet in een extra behoefte aan duurzame opwekking van circa 320 MW in het gebied Bergen op Zoom / Halsteren. Voor veel zonneparken en wind op land is aansluiting nodig op het 150 kV-net van TenneT en op het middenspanningsniveau van Enexis. De nabijgelegen 150 kV-stations Bergen op Zoom, Dinteloord, Roosendaal en Woensdrecht kunnen deze nieuwe (duurzame) ontwikkelingen niet of slechts in (zeer) beperkte mate aan. U heeft op 4 oktober 2021 het bestemmingsplan vastgesteld waarmee hoogspanningsstation Woensdrecht met 2 velden kan worden uitgebreid. Dit is een eerste stap in de versterking van het regionale electriciteitsnetwerk.

Schouwen Duiveland, Tholen
De situatie in Schouwen Duiveland en Tholen is nog schrijnender. Daar veroudert het netwerk in hoog tempo. Op dit moment is er al sprake van congestie. Er kunnen geen grootschalige, duurzame initiatieven meer worden aangesloten. Daarnaast toont de systeemstudie Zeeland aan dat er vanaf 2030 ook onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is voor normaal elektriciteitsverbruik als het net niet versterkt wordt. Het

aanleggen van een 150 kV-netwerk is daarom essentieel. Dit 150kV netwerk zal op zijn beurt weer aangesloten moeten worden op een 380kV netwerk.

Transportschaarste 1a hoogspanningsstation Bergen op Zoom (Theodorushaven Noordland)
Ook in West Brabant komt het scenario van Schouwen Duiveland in rasse schreden dichterbij. De situatie van nu is al veel ernstiger dan die van een jaar geleden. Op dit moment is op hoogspanningsstation Bergen op Zoom door Enexis, de transportschaarste opgeschaald van fase 1 naar 2. Wanneer fase 2 afgekondigd wordt betekent dit dat de transportcapaciteit voor teruglevering geheel vergeven is en er geen aansluitmogelijkheden meer zijn voor nieuwe initiatieven. Er kunnen voorlopig géén aanvragen voor een grootverbruikaansluiting met transportcapaciteit voor teruglevering worden gedaan.

Urgentie besluitvorming
Gezien dit vooruitzicht is elke maand uitstel er één te veel. Eventueel uitstel zou direct gevolgen hebben voor nieuwe initiatieven. Het is daarom van groot maatschappelijk belang dat de besluitvorming op de locatiekeuze voor het hoogspanningsstation Halsteren niet wordt uitgesteld. TenneT heeft aangegeven dat, willen zij in het voorjaar van 2025 het station opleveren, zij nu al in een kritiek tijdspad zitten. In feite zitten ze in de reservetijd. Indien op 3 februari geen keuze voor een locatie wordt gemaakt, zullen zij genoodzaakt zijn om een nieuw oplevermoment veel verder in de toekomst te bepalen. Op 24 november hebben wij van TenneT een brief ontvangen waarin zij de urgentie nogmaals benadrukken (zie bijlage 8).

Bevoegd gezag
Het Rijk is op dit moment het bevoegd gezag om te beslissen op de ontwikkeling omdat deze op grond van de Electriciteitswet 1998 binnen de Rijkscoördinatieregeling valt. Dit betekent dat het Rijk conform de regeling ten behoeve van de ontwikkeling een Rijksinpassingsplan mag opstellen. Bijkomend gevolg hiervan is dat het rijk ook de eindbeslissing op de locatiekeuze van het hoogspanningsstation maakt. Tot op heden heeft het Rijk het initaitief aan de gemeente gelaten om tot een locatiekeuze te komen. Als er een locatie gekozen is, zal een verzoek bij het Rijk worden ingediend om de rijkscoördinatieregeling buiten toepassing te verklaren. Hiermee vervalt het bevoegd gezag naar de gemeente. Mocht echter blijken dat de locatiekeuze leidt tot een onuitvoerbaar besluit of dat de keuze ernstige vertraging oploopt, dan heeft het Rijk aangegeven haar rol als bevoegd gezag nadrukkelijk op zich te nemen.

Uitwerking voorstel

Er is door TenneT een omvangrijke omgevingsdialoog gevoerd. Het resultaat van de dialoog en de haalbaarheidsstudies van de overgebleven locaties zijn verwoord in het projectboek welke wij op 5 oktober aan uw hebben aangeboden. In de algemene commissievergadering van 14 oktober heeft u naar aanleiding van een bewonersbrief het college opgedragen TenneT te verzoeken om een eerder afgevallen locatie. Ster van Lepelstraat, alsnog nader te onderzoeken. TenneT heeft aan uw verzoek gevolg gegeven en dit met een addendum toegevoegd aan het projectboek. Het addendum is op 1 december aan u aangeboden. Op basis van het projectboek is de notitie ‘locatiekeuze hoogspanningstation Halsteren’ opgesteld waarin de diverse onderzoeken en het omgevingsbeeld wordt beschouwd en gewogen. Uiteindelijk levert de beschouwing een duidelijke voorkeur op voor de noordelijke locaties, met een voorkeur voor BOZ-1. In het vervolg van deze

paragraaf leest u hoe tot deze keuze is gekomen. Daarbij zullen alleen hoofdzaken worden beschreven. Voor de verdere inhoud wordt naar de relevante paragrafen in de bijlagen verwezen.

Waarom een hoogspanningsstation in Bergen op Zoom?

Op pagina 13 van het Projectboek deel 1 (Bijlage 3) staat beschreven waarom gekozen is voor een aansluiting van het nieuwe 150kV netwerk op Schouwen Duiveland op de bestaande 380kV hoogspanningsverbinding in Bergen op Zoom. Belangrijk daarbij zijn het verzoek Enexis voor netversterking en grote voordelen van een directe aansluiting van het 150kV op het 380kV netwerk. Daarnaast is het de oplossing met de minste netverliezen en CO2 uitstoot.

Ster van Lepelstraat – BOZ-6 (Bijlage 3, Projectboek deel 4)
In het addendum op het projectboek concludeert TenneT dat de inpassing van het nieuwe hoogspanningsstation (400 x 325 meter) op locatie 'De Ster van Lepelstraat' niet haalbaar is. Hiervoor dragen ze de onderstaande argumenten aan:

1. Het hoogspanningsstation is alleen binnen locatie 'De Ster van Lepelstraat' te projecteren wanneer hiervoor een aantal woningen/bedrijven gesloopt worden. Dit in tegenstelling tot de andere zoeklocaties;
2. De beperkte ruimte maakt het technisch zeer lastig om het station aan te sluiten op de 380kV verbinding en om daarnaast ook aan een goede inpassing te voldoen;
3. Meerdere panden komen door de komst van dit station in de geluidszone en elektromagnetische zone te liggen. Dit vraagt om veel extra maatregelen en mogelijk zelfs uitkoop van enkele woningeigenaren;
4. Technisch gezien wordt niet voldaan aan de gestelde kabellengte van maximaal 30 km bij de keuze voor locatie SD-1 op Schouwen-Duiveland. Dit maakt de netversterking niet mogelijk, omdat de kabellengte dan niet aan de gestelde technische eisen voldoet;
5. Er zijn nog geen gesprekken met de directe omgeving gevoerd hoe zij tegen deze plannen aankijken;
6. De locatie is de duurste variant.

Het nader onderzoek is betrokken bij de totstandkoming van het raadsvoorstel. Uit het addendum blijkt dat de keuze voor de locatie Ster van Lepelstraat, hoogstwaarschijnlijk leidt tot een onuitvoerbaar besluit. Nu er betere alternatieven voorhanden zijn, kan op basis van het addendum niet anders worden geconcludeerd dat de locatie Ster van Lepelstraat terecht is afgevallen. Voor de overzichtelijkheid is de locatie als BOZ-6 wel meegenomen in de scoringstabellen van het ruimtelijk kader in de notitie: voorkeurslocatie zoekgebied Bergen op Zoom (Bijlage 4). Een samenvatting hiervan vindt u in tabel 1 en 2 van het raadsvoorstel.

Het ruimtelijk afwegingskader
In bijlage 1 vindt u een overzicht van de zes zoeklocaties binnen het zoekgebied Bergen op Zoom. In de haalbaarheidsstudie van Witteveen en Bos (Bijlage 3, Projectboek deel 2) worden vanaf pagina 92 t/m 125 de zoeklocaties BOZ-1 t/m 5 op diverse aspecten onderzocht. Naast ruimtelijke aspecten komen ook technische-

en financiële aspecten en het omgevingsbeeld (resultaat van de omgevingsdialoog) aan bod. In de beschouwing van de alternatieven zijn de ruimtelijke- en omgevingsbeeldaspecten meegenomen. TenneT heeft aangegeven dat Locaties BOZ-1 t/m 5 allen technisch- en financieel haalbaar zijn. Locatie BOZ-6 is in het addendum uitgebreid onderzocht. De resultaten hiervan zijn voor zover bekend meegenomen in de beschouwing. Omdat er van locatie BOZ-6 geen omgevingsbeeld is, kan dat aspect niet in de beschouwing worden opgenomen.

Voor het ruimtelijk afwegingskader is aangesloten bij de onderzochte aspecten in de haalbaarheidsstudie. Witteveen en Bos heeft in hun methode de gebruikelijke ruimtelijke aspecten bekeken die ook bij de totstandkoming van een bestemmingsplan aan de orde zijn (zie voor het kader tabel 1 en 2). In een bestemmingsplan moet worden aangetoond dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening (op basis van art 3.1 lid 1 Wet ruimtelijke ordening). Het is daarom vanzelfsprekend om bij de keuze voor een locatie hetzelfde uitgangspunt te nemen. Hiermee wordt bij een mogelijke rechtsgang in een later stadium van de procedure een juridisch onuitlegbare situatie voorkomen.

Het wegingsproces

Uiteindelijk zal er een voorkeur voor een locatie moeten worden uitgesproken. Om het keuzeproces te ondersteunen zijn de zoeklocaties gewogen op de onderdelen van het ruimtelijk kader. Omdat de haalbaarheidsstudie van Witteveen en Bos alleen aangeeft of er sprake is van een effect of niet, en de effecten niet verder zijn onderzocht (dit komt pas bij de totstandkoming van het bestemmingsplan), is er gekozen om een minimale weging toe te passen van 0, geen effect of -1, een effect. Omdat effecten een -1 score opleveren is de totaalscore in tabel 1 en 2 een negatieve waarde. Hoe minder negatief die is, hoe beter de locatie scoort. In bijlage 4 wordt in hoofdstuk 2 de wijze van weging toegelicht.

Voor de overzichtelijkheid is er alleen een score gegeven aan aspecten die “onderscheidend” zijn. Meerdere ruimtelijke aspecten hebben wel een effect maar gelden voor alle locaties in eenzelfde mate. Dit betekent dat ze geen rol spelen in het keuze proces. Deze onderdelen vertroebelen het keuzeproces en hebben daarom geen score ontvangen. Door alleen onderscheidende effecten een score te geven wordt er echt gekozen op de verschillen tussen de locaties. Als een onderscheidend effect dermate zwaar weegt dat deze van doorslaggevend belang kan zijn, is aan de score een extra –1 of +1 toegevoegd. Hierdoor krijgt het effect meer gewicht.

Het omgevingsbeeld geeft aan welke aspecten omwonenden belangrijk vinden. Dit sluit veelal aan bij onderdelen die in de haalbaarheidsstudie zijn onderzocht. Indien dat het geval is, is er een extra score bij dat onderdeel toegekend van -1 (zorgen en afkeuren) of +1 (belangen en voorkeuren). Hierdoor krijgt de omgevingsdialoog een directe doorweging in het ruimtelijk afwegingskader. De opgehaalde reacties worden zo op een natuurlijke manier betrokken bij het keuzeproces.

Beschouwing locaties

In hoofdstukken 4 en 5 van bijlage 4 wordt per ruimtelijk kader beschreven wat de invloed is op de zoeklocaties. De tabellen 1 en 2 zijn hier een samenvatting van. Voor de volledige onderbouwing verwijzen wij dan ook naar

Bijlage 4. In bijlage 7 vindt u de scoringstabellen (01 t/m 03) die ten grondslag liggen aan de Notitie voorkeurslocatie zoekgebied Bergen op Zoom (Bijlage 4).

In tabel 1 zijn de onderzoeksaspecten wel gewogen maar zijn de omgevingsaspecten nog niet verwerkt. Hieruit blijkt dat er een duidelijke afvaller is. Locatie BOZ-5 scoort verreweg het laagst, gevolgd door locatie BOZ-4. De noordelijke locaties BOZ-1, 2 en 3 blijven bij elkaar in de buurt waarbij locatie BOZ-2 iets minder gunstig uit de bus komt. Voor locatie BOZ-6 kunnen niet alle gegevens worden ingevuld maar duidelijk is wel dat deze *zeer* nabij woningen ligt. 15 verblijfsobjecten/woningen vallen zelfs binnen de 40 meter contour van de elektromagnetische velden. Binnen de geluidscontour liggen 162 verblijfsobjecten/woningen. Dit is meer dan bij de andere locaties. De locatie is niet bereikbaar binnen maximale kabellengte van 30 km vanaf Schouwen Duiveland. Om deze redenen is er een extra score van -1 toegevoegd. Hieruit blijkt dat BOZ-6 op die onderdelen duidelijk slechter scoort dan de overige zoeklocaties.

Ruimtelijk afwegingskader	BOZ-1	BOZ-2	BOZ-3	BOZ-4	BOZ-5	BOZ-6
Natuur	0	0	0	-1	-1	Nvt
Geluid	0	0	-1	-1	-1	-2
EM-velden	0	0	0	0	0	-2
Landschap (o.a. mastposities)	-2	-2	-2	-2	-2	Nvt
Cultuurhistorie	-1	0	-1	0	-1	Nvt
Archeologie	0	0	0	0	0	Nvt
Aardkunde	0	0	0	0	0	Nvt
Veiligheid	0	0	0	-1	-1	-1
Water	-1	-1	0	0	0	Nvt
Bodem	0	0	0	0	0	Nvt
Infrastructuur	0	-2	0	0	0	-1
Ruimtegebruik	0	-1	0	-1	-1	-2
Bereikbaarheid locatie SD	1	1	1	-1	-2	-2
Totaal	-3	-5	-3	-7	-9	/

Tabel 1: Subtotaalscores voordat het omgevingsbeeld is meegenomen. Rood is een extra negatieve doorweging, groen is een extra positieve doorweging. Bij BOZ-6 (Ster van Lepelstraat) is "Nvt" opgenomen indien het addendum geen effectbeschrijving bevat.

Na de verwerking van het omgevingsbeeld in tabel 2 tekenen er zich twee duidelijke winnaars af: locatie BOZ-1 en 2. Locatie BOZ-3 die in tabel 1 nog als gunstig naar voren kwam, heeft extra negatieve punten erbij gekregen. Dit in tegenstelling tot locatie BOZ-2 die juist positieve punten heeft verdiend. Locatie BOZ-5 is nog verder achterop geraakt. Bijzonder is dat locatie BOZ-4 hetzelfde scoort zowel voor als na de verwerking van het omgevingsbeeld. Locatie BOZ-2 heeft na de verwerking van het omgevingsbeeld in de weging, twee pluspunten erbij gekregen en komt hierdoor op gelijke hoogte met locatie BOZ-1. Voor locatie BOZ-1 geldt dat

de plussen en de minnen elkaar in evenwicht houden. De locatie blijft daarmee op -3 staan. Alleen afgaande op de scores, komen locaties BOZ-1 en 2 als best scorend naar voren.

Locatie BOZ-6 was aanvankelijk in een eerder stadium afgevallen en heeft niet meegedaan in het hele omgevingsdialoog proces. Om die reden is er geen omgevingsbeeld van locatie BOZ-6 en kan deze ook niet verwerkt worden in de tabel.

Ruimtelijk afwegingskader	BOZ-1	BOZ-2	BOZ-3	BOZ-4	BOZ-5	BOZ-6
Natuur	0	0	0	-1	-1	Nvt
Geluid	0	0	-2	-1	-2	-2
EM-velden	0	0	0	0	0	-2
Landschap (o.a. mastposities)	-3	-1	-2	-2	-3	Nvt
Cultuurhistorie	-1	0	-2	0	-2	Nvt
Archeologie	0	0	0	0	0	Nvt
Aardkunde	0	0	0	0	0	Nvt
Veiligheid	0	0	0	-1	-1	-1
Water	-1	-1	0	0	0	Nvt
Bodem	0	0	0	0	0	Nvt
Infrastructuur	0	-2	0	0	0	-1
Ruimtegebruik	0	-1	0	-1	-1	-2
Omgevingsbeeld positief	1	1	0	1	1	Nvt
Omgevingsbeeld negatief	0	0	0	-1	-1	Nvt
Bereikbaarheid locatie SD	1	1	1	-1	-2	-2
Totaal	-3	-3	-5	-7	-12	/

Tabel 2: Totaalscores waarin het omgevingsbeeld is meegenomen. Oranje zijn aspecten met doorwerking van het omgevingsbeeld

<u>Het dilemma van de landschappelijke- en cultuurhistorische waarden</u>
Kijkend naar de onderzoeken en het omgevingsbeeld tekent zich een duidelijk beeld af: het grootste onderscheid wordt gemaakt op de beleving van de landschappelijke- en cultuurhistorische waarden en de nabijheid van woningen. De landschappelijke- en cultuurhistorische waarden vertalen zich vooral in de aanwezigheid van de steilhang van de Brabantse Wal, het plaatsen van extra hoogspanningsmasten en het open karakter van de polder. De nabijheid van woningen komt, naast het omgevingsbeeld, in de onderzoeken vooral aan het licht bij het aspect geluid.

Landschappelijk gezien tekent zich een dilemma af: of een locatie ligt nabij de Steilhang waardoor de beleving van de hoogteverschillen wordt aangetast: of de locatie ligt ver van de 380kV verbinding af waardoor er meerdere nieuwe masten in het landschap moeten worden geplaatst. Een derde aspect, de openheid van de polder, is in mindere mate van belang omdat locatie BOZ-4 minder goed scoort dan locaties BOZ-1, 2 en 3.

Bovendien hebben locatie BOZ-1 en 2 een enigszins “beschutte” ligging, tussen of aan dijken en/of deels aan het zicht onttrokken door reeds aanwezige begroeiing.

Om het dilemma te duiden is het van belang om aan te geven dat alle locaties extra hoogspanningsmasten vereisen. Echter voor locaties BOZ-3, 4 en 5 geldt dat dit slechts 2 of 3 masten zijn verdeeld over twee lijnen. Een mast voor de lijn naar de 380kV en een mast voor de retourverbinding. Bij locaties BOZ-1 en 2 is er sprake van respectievelijk 11 en 7 extra masten, ook weer verdeeld over een heen en een terug verbinding met de 380kV. Voor locatie BOZ-2 zou dat bijvoorbeeld 3 masten voor de heen verbinding en 4 voor de terugverbinding betekenen.

De invloed van een hoogspanningsstation op de steilhang/Brabantse Wal is lastiger weer te geven. Bij locatie BOZ-3 is duidelijk dat deze zeer nabij de steilhang ligt met alle landschappelijke gevolgen van dien. Het hoogteverschil is hier wel minder dan bij locatie BOZ-5. Locatie BOZ-3 wordt door de omgeving ook negatief beoordeeld gezien het scoreverloop. Tevens ligt de locatie nabij Kijkuit (een buurtschap) en een zorglandgoed. Locaties BOZ-1 en 2 liggen dan weer ver van buurtschappen af. In de buurt ligt wel een enkel agrarisch bedrijf.

Gezien de afkeur van locaties nabij de steilhang en het zelf aandragen door deelnemers aan de werkateliers van locaties met een meer perifere noordelijke ligging, lijkt het alsof de omgeving het belang van de steilhang hoger waardeert dan het landschappelijke effect van de benodigde extra masten. Masten die juist nodig zijn omdat de locaties ver weg liggen van woningen/buurtschappen.

Overige aspecten zijn niet onderscheidend genoeg om in de keuze een rol te spelen. Alle locaties vereisen bijvoorbeeld extra veldonderzoek (natuur) en alle liggen ze nabij het Lange Water.

<u>Conclusie: voorkeurslocatie BOZ-1</u>
De Locaties BOZ-4 en 5 scoren overtuigend minder dan locaties BOZ-1 en 2. Daarbij valt locatie BOZ-4 vooral af door de effecten uit de onderzoeken. Na de doorwerking van het omgevingsbeeld blijft de score namelijk stabiel op -7. Locatie BOZ-5 scoort met afstand het slechtst van alle locaties. De negatieve score komt zowel door de effecten uit de onderzoeken als door de reacties uit het omgevingsbeeld. Locatie BOZ-6 scoort op meerdere cruciale onderdelen (geluid, EMV, bereikbaarheid/kabellengte, sanering bebouwing) slechter dan de andere zoeklocaties. Hierdoor valt de locatie af.

Locatie BOZ-3 valt vooral af na de doorwerking van het omgevingsbeeld. Waar de locatie gelijk met locatie BOZ-1 scoort op basis van de effecten van de onderzoeken (-3), zakt deze weg naar -5 na verwerking van het omgevingsbeeld. Voor deze locatie geeft het omgevingsbeeld dus de doorslag.

Locaties BOZ-1 en 2 komen als best scorende alternatieven naar voren. Beide liggen ze op grote afstand van bestaande woningen en de steilhang. Bij locatie BOZ-2 is het omgevingsbeeld belangrijk. Na verwerking van het omgevingsbeeld stijgt de score van -5 naar -3. Dit laat zien dat kijk van de omgeving op het alternatief doorslaat naar positief. Het nadeel van deze locatie is echter de ligging bovenop de Noorderkreekweg. De ingeklemde ligging tussen de dijk en het Lange Water is naast een voordeel (redelijk uit het zicht) ook een nadeel. Het is krap en in het noorden zal een nog ongebruikt stukje land overblijven. Hierdoor gaan de bestaande

kavelstructuren verloren. Enexis heeft in een reactie aangegeven dat locatie BOZ-2 voor hen met kabels moeilijker bereikbaar is omdat er weinig ruimte is en men elke keer onder het Lange Water door moet. De gemeente Tholen (zie bijlage PM) heeft aangegeven geen voorstander te zijn van de locaties die het meest nabij de Tholense brug liggen waaronder ook locaties BOZ-2 en 3

Voor locatie BOZ-1 heeft het omgevingsbeeld een duaal karakter: de voor- en tegen argumenten houden zich hier in evenwicht. Hieruit blijkt dat er vanuit de omgeving verschillend tegen de locatie wordt aangekeken. Het hoogspanningsstation is qua rechthoekige vorm goed inpasbaar in de bestaande (rechthoekige) kavelstructuren op de percelen langs de Glymesweg en de Rubeelweg. Hierdoor blijven de bestaande kavelstructuren behouden. Enexis geeft aan dat deze locatie langs alle zijden goed bereikbaar is en gezien de noordelijke ligging (Steenbergen is dichterbij) hun voorkeur heeft. Ook Tholen spreekt een voorkeur uit voor locatie BOZ-1. Voor hen speelt mee dat deze aan noordelijke zijde van het Lange Water ligt. Ook geven ze aan dat de nieuwe benodigde masten bij deze locatie voor hen minder opvallen dan bij locatie BOZ-2. De provincie Noord-Brabant heeft, daarnaar gevraagd, tijdens een overleg over dit onderwerp geen directe voorkeur uitgesproken. Wel bleek tijdens het overleg dat ook zij locatie BOZ-1 als serieuze kanshebber zien.

Na de afweging van alle ruimtelijke aspecten en de gevoerde omgevingsdialoog heeft locatie BOZ-1 de voorkeur.

De overige onderdelen

Zoeklocatie Schouwen-Duiveland
Ook in Schouwen-Duiveland is een omgevingsdialoog gevoerd. Daar zijn 6 zoeklocaties overgebleven. Deze zijn in het projectboek verder op haalbaarheid onderzocht. Uiteindelijk is zoeklocatie SD-1 bij Zierikzee voorgelegd aan de gemeenteraad als voorkeursoptie. De raad bespreekt het voorstel op 23 december. Ten tijde van het schrijven van voorliggend raadsvoorstel heeft de behandeling in Schouwen-Duiveland nog niet plaatsgevonden. Het is echter waarschijnlijk dat het voorstel wordt overgenomen.

Tracé tussen beide stations
Indien er op Schouwen-Duiveland gekozen wordt voor SD-1 en er in Bergen op Zoom gekozen wordt voor BOZ-1 dan is er maar één trace dat beide locaties met elkaar kan verbinden binnen de maximale kabellengte van 30km en dat is het tracé Zuid-Midden. Dat tracé heeft dan ook de voorkeur.

Consequenties van het voorstel

Relatie met Visie buitengebied
De meerderheid van de zoeklocaties ligt in het gebied de Auvergnepolder. Recentelijk is in het kader van het Nationaal Programma RES een quickscan uitgevoerd. De quickscan is een eerste indruk en een afgebakende beperkte kijk op de polder. In de scan zijn, de RES-opgave (windenergie), het hoogspanningsstation,

natuurversterking en bedrijfsontwikkeling (biobased) meegenomen. Doordat in de quickscan slechts een aantal factoren meegenomen zijn en het een eerste indruk betreft, is de quickscan niet volwassen genoeg om beleid op te baseren. Wel kan de output van de quickscan als bouwsteen bij de totstandkoming van de Visie buitengebied Bergen op Zoom gebruikt worden. Uit de scenario's blijkt dat het hoogspanningsstation kansen kan bieden voor gebiedsontwikkeling maar ook als zelfstandig onderdeel opgenomen kan worden in natuurversterking.

Dat betekent concreet het volgende: als de nieuwe locatie eenmaal gekozen is, wordt dit een vaststaand gegeven, waar rekening mee gehouden moet worden in de Visie buitengebied. De output van de quickscan wordt als bouwsteen meegenomen bij de totstandkoming van de Visie buitengebied. Daarnaast worden ook andere factoren bij de Visie buitengebied betrokken. De integrale beschouwing op de Auvergnepolder resulteert uiteindelijk in een integrale ontwikkelingsrichting voor het gebied. U zal bij dit proces betrokken worden. In het eerste kwartaal van 2022 informeren wij u over het proces van de Visie buitengebied.

Gezien het voorgaande is het van groot belang om de keuze voor de locatie in uw raad te laten plaatsvinden. Zo houden we de toekomst van de polder in eigen hand. Voorkomen moet worden dat door een vertraging in de besluitvorming het Rijk zich genoodzaakt voelt om de keuze te moeten maken. Daarmee geeft u de invloed op een belangrijk onderdeel van de visie op de polder, namelijk het hoogspanningsstation, uit handen.

Duurzaamheid

In het klimaatakkoord is de doelstelling een broeikasgasemissiereductie van zo'n 49% in 2030 opgenomen. Het nieuwe TenneT hoogspanningsstation is belangrijk voor deze klimaatdoelstelling. Vanuit het klimaatakkoord werken gemeenten aan Regionale Energiestrategieën (RES) en Klimaattafels. Het nieuwe station heeft een bijdrage aan beide onderdelen. Zo is het station belangrijk om de opwek van duurzame energie van zowel de RES Zeeland als de RES West-Brabant te ontsluiten. Daarnaast is het station ook nodig voor de initiatieven vanuit de klimaattafel industrie in de regio mogelijk te maken. Het station daarmee van essentieel belang voor de verduurzaming van Tholen, Schouwen-Duivenland, Steenbergen en Bergen op Zoom.

De toekomstvisie stelt dat er een brede duurzaamheidsbewustwording nodig is, onder andere op het gebied van de energietransitie. Dit project draagt in hoge mate aan bij aan die bewustwording. Er wordt ook vermeld dat Bergen op zoom werk heeft gemaakt van de RES. Deze is door u op 25 maart 2021 vastgesteld. Nu staan we voor de uitvoering ervan. Het hoogspanningsstation creëert de benodigde aansluitcapaciteit hiervoor.

Risico paragraaf

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
1. Realiseren maatschappelijke effecten	X			
2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak				X
3. Imago gemeente			X	
4. Algemene en externe omgeving				X
5. Veiligheid	X			
6. Financiën		X		
7. Juridisch	X			
8. Planning	X			
9. Kwaliteit uitvoering	X			
10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners		X		

Beheersmaatregelen risico's hoog

	Risico	Effect	Beheersmaatregel	Verantwoordelijke
2.	Politiek gevoelig onderwerp	Vertraging in de besluitvorming	Urgentie van het project en van spoedige besluitvorming benadrukken	College
4.	Elke locatie heeft voor- en tegenstanders. Niet iedereen kan tevreden worden gesteld.	Onvrede bij tegenstanders van een locatiekeuze	Kiezen op basis van inhoudelijke en ruimtelijke gronden. Goed uitleggen hoe tot de keuze is gekomen	Raad

Alternatieven

Locatie BOZ-2

BOZ-2 scoort in de tabellen gelijkwaardig aan BOZ-1. Uit het omgevingsbeeld komt voor BOZ-2 een gematigd positief beeld naar voren. Dit in tegenstelling tot BOZ-1 waar het omgevingsbeeld in evenwicht is en geen duidelijk positief of negatief beeld laat zien. Het beeld van BOZ-2 is met name ingegeven door de beschutte ligging tussen het Lange Water en de Dijk. Alleen de zuidkant is de locatie niet afgeschermd.

Omdat BOZ-2 zeker voordelen heeft ten opzichte van BOZ-1, zijn met TenneT verkennende gesprekken gevoerd over de mogelijkheden tot optimalisatie van de locatie. Zo is gekeken of de Noorderkreekweg omgelegd kan worden op extra aan te kopen gronden door TenneT direct ten zuiden van het station. Gebleken is dat hier mogelijkheden zijn maar dat ze verder bekeken en uitgewerkt dienen te worden. Verder is met TenneT gekeken hoe de inpassing van het station geoptimaliseerd kan worden gezien de krappe en driehoekvormige locatie. Ook is gekeken op het station zo ver mogelijk naar het noorden kan worden opgeschoven om zo onbruikbare restgronden te minimaliseren. Hierbij is de rechthoekige vorm van het station de beperkende factor. Dit betekent dat qua vorm en situering er weinig geoptimaliseerd kan worden op deze locatie. Het station kan alleen enkele graden gedraaid worden met een iets betere inpassing tot gevolg.

Indien de voordelen van de locatie zwaarder wegen dan de nadelen, is ook dit een goede voorkeurslocatie.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De secretaris,

Dhr. mr. drs. ing. M. van Vliet

De burgemeester,

Dhr. dr. F.A. Petter

Gemeente Bergen op Zoom

RVB21-0091

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 14 december 2021, nr. RVB21-0091;

BESLUIT:

1. BOZ-1 te kiezen als voorkeurslocatie voor het nieuwe 380/150/20kV hoogspanningsstation in de gemeente Bergen op Zoom
2. TenneT dringend te verzoeken om in het vervolgtraject nadrukkelijk aandacht te besteden aan het landschappelijk inpassen van het station en aan het optimaliseren van de bovengrondse aansluiting van het station op de 380kV hoogspanningsverbinding met als doel om het aantal mastposities terug te brengen
3. Kennisnemen van de voorkeur om het 150kV hoogspanningsstation in de gemeente Schouwen Duiveland te realiseren op locatie SD-1
4. Kennisnemen dat tracévariant Zuid-Midden de enige optie is die beide voorkeurlocaties met elkaar kan verbinden
5. Het Rijk verzoeken om de rijkscoördinatieregeling buiten toepassing te verklaren en het bevoegd gezag aan de raad van de gemeente Bergen op Zoom over te dragen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 februari 2022

De griffier,

Mevr. E.P.M. van der Meer

De voorzitter,

Dhr. dr. F.A. Petter